

AMERIČKI SAN ZA HRVATSKU JAVU: BORIS MIKŠIĆ, HRVATSKI PREDsjedNIČKI KANDIDAT:

ČAČIĆ I ŽUŽUL BI U AMERICI ZA SVA VREMENA BILINAJURENI IZ POLITIKE!

Razgovarao:

TOMISLAV DRŽIĆ

Snimio:

ŽELJKO MRŠIĆ

Nedavno je iz tiska izašlo treće dopunjeno izdanje knjige "Američki san - dečka s Trešnjevke" u kojoj autor Boris Mikšić opisuje svoj put od zagrebačkog djetinjstva do ulaska u svijet bogatih biznismena. Taj američki Hrvat prošle je godine pokušao ući na hrvatsku političku scenu na parlamentarnim izborima kao neovisni kandidat. No, čini se da ga glasači tada nisu prepoznali. Ove godine, uporan da zaokruži svoj san, odlučio se kandidirati za predsjednika hrvatske države.

Hrvatsku je napustio 1974. godine i otišao u SAD, gdje je takorekuć počevši od "dna", dotjerao do uspješnog biznismena. Vlasnik je i utemeljitelj svjetski poznate tvrtke "Cortec Corporation" koja je jedna od najjačih u svojoj industrijskoj grani. Kao izvanredan inženjer strojarstva i istraživač, danas posjeduje i tridesetak patenata u SAD-u i svijetu. Njegov otac, koji još i danas živi na zagrebačkoj Trešnjevci, bio je sudionik tragičnog "Križnog puta". Boris Mikšić, sa sjetom se sjeća svojeg djetinjstva u Zagrebu i 17 godina obiteljskog podstanarstva, ali i teških početaka u Americi.

Njegovi zagrebački i američki prijatelji kažu daje Boris u Americu donio energiju, inteligenciju i odlučnost, što je bio dar Hrvatske SAD-u, a danas kad se vratio kao uspješan poduzetnik, on je dar Amerike Hrvatskoj.

U jednom razgovoru ovih dana spomenuli ste da biste htjeli biti stečajni upravitelj Hrvatske, kako biste svoju domovinu doveli na zelenu granu.

Na to me potakla sinusoida proizvodnje u Hrvatskoj koja iz dana u dan pada. Ne investira se u poduzeća, puno je tvrtki propalo ili je iz njih izvučen kapital. Htio bih podići proizvodnju, jer je to jedina budućnost Hrvatske. Započeo sam ulaganjem, podižem u istočnoj Slavoniji 10 milijuna eura vrijednu tvornicu moderne i konkurentne u svijetu eko-plastike. Na taj način se pokreće izvoz, koji potom povećava tržište, što opet dovodi do povećanja proizvodnje.

Hrvatska rak-rana

Vaš recept?

Trebali bismo za primjer uzeti Kinu. Oni imaju skalu, recimo, za mito do 50 tisuća eura ide se automatski u zatvor na četiri godine, do 100 tisuća eura ide se u zatvor na 25 godina, a iznad toga, presudaje kapitalna kazna. Dakle, trebamo pooštriti kazne, a ne da se jedan ministar koji je praktični drugi čovjek u državi, ili drugi koji je to bio, sumnjiči, a pritom i dalje vodi svoj posao kao da se ništa nije dogodilo. To je tipičan primjer sukoba interesa i to se u jednoj pravnoj državi ne bi smjelo tolerirati. U Americi bi se jedan Čačić, ili Žužul, morao odmah odreći svog posla i podnijeti ostavku, ili bi ga pozvali u Kongres i za tjedan dana nebi bio više na tom poslu. Tamo čak i da postoji sumnja, koja ne treba biti dokazana, i dok još nije krivično djelo, on automatski gubi svoj posao i više se ne može pojaviti na političkoj sceni. Tamo su mnogi izgubili posao i za manje stvari.

Sa Srbijom samo gospodarsku suradnju

Sanader nas tiho uvodi natrag na Balkan. Slažete li se?

Hrvatska ne smije ulaziti u EU kao dio

Svoju predizbornu kampa nju ne gledam kao bacanje novaca, nego kao investiciju u budućnost. Nemam nikakvih lobija iza sebe, nikakvih Bechtela, i zato mislim da ću baš zbog toga uspjeti. To je moj novac, a evo, predsjednik Mesić do danas još nije objavio tko mu je financirao kampanju prije pet godina.

jednog paketa, mi smo samostalna država i suverena i ukoliko se politički odlučimo za ulazak, to može ići samo preko referenduma. Naime, ulazak u EU moraju sami građani potvrditi. Ako se većina građana s tim složi, u tom slučaju moramo ući u EU kao Hrvatska, a ne kao zapadni Balkan. Ovo posljednje političko popravljanje odnosa sa Srbijom i Crnom Gorom nije dobro. Ovog trenutka bilo bi bolje započeti jednom ekonomskom suradnjom, vratiti prvo tržišta koja smo izgubili. Postoji previše nerazriješenih problema i zato je bolje prvo poraditi na gospodarskoj suradnji i plasmanu hrvatskih proizvoda na njihova tržišta.

Kako riješiti zapošljavanje?

Mislim da sam svojim primjerom dokazao kad sam bez ičijeg tuđeg kapitala stvorio kompaniju svjetske klase. Dakle, prvo moramo tehnološki ojačati, učiniti naše kompanije konkurentnima. Današnji problem Hrvatske je što u gospodarstvu nitko nema novca da sam uvede nove tehnologije kako bi postao konkurentan. Postoji u

nas veliki broj tvrtki koje bi se mogle uključiti u globalno tržište, ali se moraju povezati novim izvorima tehnologije. Evo, na primjer, imamo institute poput «Ruđera Boškovića» koji je znanstveno vrlo jak, ali tamo nemaju sluha za proizvodnju jer to nisu nikada radili. A bez proizvodnje se to znanje ne može prodati. Jedino što rade je da proizvode znanje koje u publikacijama plasiraju po cijelom svijetu. Irska i Finska su to odradile i postale globalno konkurentne. Po faktoru konkurentnosti, Finska je prva u svijetu, ali i najmanje korumpirana. Imaju najveću produktivnost jer imaju dobar menadžment. Uspjeli su to postići pametnom politikom koja je pospješila domaću proizvodnju, ojačavši tehnološki njihove kompanije. A potom im i država i političari pomažu da se probiju na svjetsko tržište. Mi bismo morali imati takvu kooperaciju politike i proizvodnje. To je kompleksan proces, ali bismo zahvaljujući našim resursima mogli za 15 godina biti u samom vrhu Europe. Ako su to druge zemlje mogle, zašto mi ne bismo.

Jure Šole, koji zapošljava 45 tisuća ljudi u cijelom svijetu, u 20 zemalja, htio je otvoriti u Hrvatskoj proizvodnju za 500 radnih mjesta, ali je zbog birokracije morao odustati, te je otišao u Mađarsku

Odnos prema dijaspori.

Hrvatska ima isto toliku dijasporu u Americi i Australiji kao i Irska. Međutim, naši političari, osim predsjednika Tuđmana u samom početku, nemaju sluha za njih. Nitko ne animira te ljude kako bi organizirano investirali u Hrvatsku. Uvijek kad dođe do investicija, dogodi se rezervi-

ranost. Na primjer, slučaj gospodina Jure Sole. On zapošljava 45 tisuća ljudi u cijelom svijetu, u 20 zemalja. Htio je otvoriti u Hrvatskoj proizvodnju za 500 radnih mjesta, ali je zbog birokracije morao odustati. Na koncu je otišao u Mađarsku, iako mu je prva preferenca bila ovdje. Spriječila ga je birokracija.

Trebalo bi ukinuti birokratske prepreke. To nam je jedina barijera, i ja sam je osjetio. Pokušao sam kupiti jednu tvrtku u Karlovcu, ali oni nisu imali niti katastarske izvode, niti sređene vlasničke odnose. Praktički su bili u bankrotu, a prikazivali su se jako profitabilnima. Uz takvu prezentaciju ne možemo provoditi privatizaciju. Netko ih je poslije kupio za jednu kunu, a potom je firma propala.

Ulažem samo u Hrvatsku i svoju budućnost

No, u drugom kraju Hrvatske već se postižu dobri rezultati. U Belom Manastiru gradsko vijeće ima formiranu industrijsku zonu, zemlja je "čista" za izgradnju, infrastruktura postoji, cesta, struja. Hrvatskoj bi trebala biti najzanimljivija infrastruktura iz dijaspore, jer će ti ljudi ovdje i ostati. Oni kad jednom investiraju, stvorit će hrvatsku kompaniju koja nam ostaje. Dok strane kompanije stvaraju ovdje pogone, što je i dobro, ali kad im jednom radna snaga postane skupa, otići će i ukinuti tvrtku. Zato nam trebaju hrvatske, jake, progresivne, srednje i male tvrtke koje će biti dinamične i fleksibilne.

Banke su nam rasprodane, ostalo je samo šest posto banaka u hrvatskom vlasništvu. Kako se nositi s tim?

Naravno da moramo pokrenuti hrvatske banke koje će biti isključivo hrvatski inicijator za hrvatske tvrtke. Nije komplicirano stvoriti banku. Treba samo pokrenuti grupe ljudi iz dijaspore poput one inicijative u Clevelandu "Grupe 100" koje imaju kapital. To mora država stimulirati jer su domaće banke najkorisnije.

Usprkos toj "zločestoj" birokraciji, ipak trošite svoj novac za već drugu predizbornoj kampanji?

Trošim? Ne, ne gledam to kao bacanje novaca, nego kao investiciju u budućnost. Netko mora i na pošten način financirati svoju kampanju. Nadam se, ipak, da će to ljudi prihvatiti. Nemam nikakvih lobija iza sebe, nikakvih Bechtela, i zato mislim da ću baš zbog toga uspjeti. To je profesionalna kampanja financirana iz vlastitog džepa i tako bi ubuduće trebale izgledati sve kampanje. Evo, predsjednik Mesić do danas još nije objavio tko mu je financirao kampanju prije pet godina. Drugo, šteti nam blokada medija, ne mogu zakupiti niti jumbo plakate, niti oglase, a još uvijek nisu najavljeni izbori. Namjerno se odugovlači, tako da ostane premalo vremena da se napravi jedna dobra profesionalna kampanja.